

УДК 378

ЧУГАЄВСЬКА С. В., канд. екон. наук,
ЖНАЕУ, м. Житомир

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ «СТАТИСТИКИ» У ФОРМАТІ ВИКЛИКІВ СУЧАСНОСТІ

Сучасні підходи до вивчення статистики в країні базуються на зростаючому інтересі, який викликаний сучасним розвитком економіки, формуванням ринкових відносин, розвитком різноманітних форм господарювання, здійсненням економічних реформ, які зачіпають інтереси кожної людини. У статистичних даних, що відбивають хід цих процесів, і які є інформаційною базою для здійснення відповідних управлінських рішень, кожен із нас шукає результати реформ.

До найважливіших завдань, які стоять перед студентами при вивченні курсу “Статистика” є подальше вдосконалення системи статистичних показників, прийомів і методів збирання, обробки та аналізу масових статистичних даних, забезпечення усіх рівнів управління народним господарством вичерпною, вірогідною і точною інформацією.

Виходячи з цього, у дослідженні поставлено завдання щодо формування у майбутніх фахівців знань про таке:

- збирання, перевірку та оцінювання статистичної інформації, розробку статистичних формулярів;
- зведення та групування матеріалів статистичного спостереження, виявлення зв’язків між окремими явищами та процесами, встановлення його структури;
- техніку обчислення узагальнюючих статистичних показників (абсолютних, відносних, середніх) та їх економічну інтерпретацію;

- статистичну оцінку однорідності зібраного статистичного матеріалу;
- вивчення динаміки суспільних явищ, тенденцій і закономірностей їх розвитку;
- аналізу складних суспільних явищ і виявлення дії окремих факторів у їх розвитку;
- проведення вибіркового спостереження та техніки перенесення його результатів на генеральну сукупність;
- використання сучасної системи показників соціальної та економічної статистики.

Унаслідок вивчення цієї навчальної дисципліни слухач повинен:

знати: методи статистичного аналізу;

вміти: проводити статистичні дослідження, обчислювати узагальнюючі показники, будувати статистичні таблиці, графіки, виявляти закономірності й тенденції розвитку досліджуваних явищ.

В умовах сучасних реформ у сфері вищої освіти покращання економічної освіти передбачає обов’язкове підвищення статистичної підготовки спеціалістів у різних галузях знань. У зв’язку з цим особливого значення набуває засвоєння системи компетенцій статистичної науки у вищих навчальних закладах, як переліку умінь і навичок, що мають бути сформовані у майбутнього фахівця. Стосовно підготовки економістів під час вивчення ними «Статистики» у вищих навчальних закладах – це означає підвищення рівня статистичної освіти, зокрема розуміння зв’язку питань теорії статистики з основами соціально-економічної статистики (табл. 1).

Таблиця 1.

Предметні компетентності, якими мають володіти випускники після вивчення навчальної дисципліни «Статистика»

Назва теми	Компетентність, що формується
А	В
Тема 1. Предмет і метод статистики.	1.1. Здатність визначати сутність статистики, її основні поняття та методи. 1.2. Здатність визначати завдання статистики, принципи організації статистики.
Тема 2. Статистичне спостереження	2.1. Здатність організувати процес масового статистичного спостереження. 2.2. Здатність вирішення двох груп питань: програмно-методологічних та організаційних. 2.3. Здатність одержувати статистичні дані проведених робіт з використанням форм статистичного спостереження. 2.4. Здатність визначати види статистичного спостереження. 2.5. Здатність здійснення контролю результатів спостереження.

Продовження таблиця 1.

А!	В!
Тема 3. Зведення і групування статистичних даних	3.1. Здатність організувати процес зведення і групування статистичних даних. 3.2. Здатність оформлювати результати статистичного зведення і групування даних про виконані роботи.
Тема 4. Абсолютні і відносні величини	5.1. Здатність розраховувати абсолютні і відносні показники. 5.2. Уміння розкласти складні відносні показники економічних заходів на порядок певних дій з абсолютними показниками.
Тема 5. Середні величини.	6.1. Здатність визначати середню величину. 6.2. Здатність обчислювати види середніх величин. 6.3. Здатність обчислювати структурні (позиційні) ознаки.
Тема 6. Показники варіації	7.1. Здатність визначати варіацію ознак. 7.2. Здатність вимірювати варіацію з використанням показників. 7.3. Здатність визначати в системі показників варіації дисперсію і середнє квадратичне відхилення.
Тема 7. Статистичні таблиці і графіки.	4.1. Здатність застосовувати статистичні таблиці і графіки, їх основні елементи. 4.2. Здатність застосовувати на практиці правила побудови статистичних таблиць і графіків. 4.3. Уміння визначати види статистичних таблиць і графіків.
Тема 8. Ряди динаміки та їх аналіз	8.1. Здатність визначати ряди динаміки. 8.2. Здатність будувати ряди динаміки проведених виконаних робіт. 8.3. Здатність обчислювати показники ряду динаміки.
Тема 9. Індексний аналіз.	9.1. Здатність визначати індекси виконаних робіт, їх форми і види. 9.2. Здатність обчислювати індекси фізичного, вартісного обсягу продукції та індекси цін.
Тема 10. Вибірковий метод дослідження. Перевірка статистичних гіпотез.	10.1. Здатність застосовувати вибіркове спостереження. 10.2. Уміння визначати помилки вибірки. 10.3. Здатність формувати вибіркові сукупності. 10.4. Здатність розраховувати необхідну чисельність вибірки. 10.5. Уміння висувати та перевіряти робочу гіпотезу.
Тема 11. Дисперсійний аналіз.	11.1. Здатність проводити перевірку статистичних гіпотез за допомогою методу дисперсійного аналізу. 11.2. Здатність застосовувати критерії в дисперсійному аналізі про вивченні обсягів проведених виконаних робіт. 11.3. Уміння перевіряти нульову гіпотезу. 11.4. Здатність визначати алгоритм дисперсійного аналізу при групуванні даних за однією, двома і більше ознаками.
Тема 12. Кореляційний аналіз.	12.1. Здатність досліджувати і вимірювати взаємозв'язки і взаємозалежності проведених заходів. 12.2. Здатність визначати зв'язки між ознаками. 12.3. Здатність визначати основні етапи кореляційного аналізу 12.4. Здатність визначати параметри рівняння регресії при лінійній і криволінійній залежності. 12.5. Уміння обчислювати коефіцієнти еластичності та β -коефіцієнти.

У результаті вивчення теоретичного та практичного курсу статистики студенти мають оволодіти методами та прийомами проведення статистичного спостереження суспільного виробництва, збирання та обробки інформації за допомогою комп'ютерної техніки та мережі Інтернет, обчислення різних статистичних показників, аналізом масових явищ і процесів у народному господарстві.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про державну статистику : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2614-12>.
2. Про вищу освіту : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
3. Про організацію наукової, науково-технічної діяльності у вищих навчальних закладах III та IV рівнів акредитації : положення МОН України від 01.06.2006 № 422 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1197-06>.